

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΔΕΚΑΒΑΛΛΑΣ

Το ελληνικό ερασιτεχνικό θέατρο στην Κωνσταντινούπολη τον 20^ο αιώνα, Αθήνα, εκδόσεις Τσουκάτου 2005, σσ. 198 (μακροδέτενο σχήματος), αναρίθμητες εικ., ISBN 960-7922-34-1.

Μετά από τη διδακτορική διατριβή της Χρυσοθέμιδος Σταματοπούλου- Βασιλάκου: *Το ελληνικό θέατρο στην Κωνσταντινούπολη το 19ο αιώνα*, 2 τόμ. Αθήνα 1994 και 1996, και τη διδακτορική διατριβή της Γιούλης Πεζοπούλου: *Το θέατρο στην Κωνσταντινούπολη 1900-1922*, Αθήνα 2005, παρουσιάζεται ένας τόμος, που τεκμηριώνει τρόπον τινά τη συνέχεια, έχει όμως τελείως διαφορετική υφή και μεθοδολογία: πρόκειται για τη δημοσίευση υλικού και πληροφοριών, κι όχι για επιστημονική επεξεργασία τους. Άλλωστε μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και τη σταδιακή συρρίκνωση του Ελληνισμού στην Πόλη το φαινόμενο δεν έχει πια τις εκτάσεις που είχε. Η έκδοση αυτή συγκεντρώνει όλα τα κείμενα που έχει δημοσιεύσει ο συγγρ. στην εφημερίδα *Επτάλοφος* (1991-2000) και στην εφημερίδα «Ο Πολίτης» (2001 εξ.). Τα «Προλεγόμενα» (σσ. 11 εξ.) μας πληροφορούν για τα εξής: «Το ελληνικό ερασιτεχνικό θέατρο στην Κωνσταντινούπολη, καθ' όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα και ιδιαίτερα την περίοδο που μεσολάβησε από τη λήξη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι και τις απελάσεις των Ελλήνων υπηκόων του 1964, γνώρισε μια εξαιρετική άνθηση. Ήταν εκείνα τα πολύ λίγα μα τόσο ευτυχημένα χρόνια που έζησε η Ρωμοσύνη της Κωνσταντινούπολης, απερίσπαστη από τις τουρκικές πιέσεις, και κατάφερε να δείξει την αξιοσύνη της σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων της. Κάθε κοινότητα είχε και τον δικό της μορφωτικό σύλλογο και κάθε μορφωτικός σύλλογος είχε και τον δικό του ερασιτεχνικό θεατρικό όμιλο. Το θέατρο αποτέλεσε για τη νεολαία της κωνσταντινουπολίτικης Ρωμοσύνης ένα ευγενές άθλημα. Πάρα πολλοί ασχολήθηκαν με το άθλημα τούτο και με πολύ καλά αποτελέσματα. Το βιβλίο αυτό περιλαμβάνει τους κυριώτερους» (σ. 11).

Τη λειτουργία του αναμνηστικού τεύχους υπογραμμίζει ήδη ο τίτλος του πρώτου άρθρου, «Με συντροφιά τη νοσταλγία» (σσ. 13 εξ.), που βασίζεται σε συνέντευξη του συγγρ. από τον παλαιάμαχο δημοσιογράφο και ηθοποιό Γιώργο Κασατάκη στο Γηροκομείο της Εστίας Κωνσταντινουπόλεως. Εδώ παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι παραστάσεις του Μεσοπολέμου. Το δεύτερο κεφάλαιο, «Ο αναγεννώμενος Φοίνικας» (σσ. 23 εξ.), καλύπτει τα χρόνια 1854-1962, και το τρίτο «Γιώργος Σάββα Ρούσσοσ. Ένας κατελός αλλοιώτικος από τους άλλους» (σσ. 35 εξ.) τα επόμενα χρόνια. Οι πάμπολλες φωτογραφίες, προγράμματα κτλ. δίνουν μια ζωηρή εικόνα της θεατρικής κίνησης και των συντελεστών τους. Ακολουθεί και ένα «μέρος δεύτερο» του ίδιου κεφαλαίου (σσ. 55 εξ.) με σχολικές παραστάσεις από το Ζάππειον Παρθεναγωγείον και άλλα σχολεία. Ένα «μέρος τρίτο» (σσ. 81 εξ.) παρακολουθεί τις εξελίξεις μετά το 1964, χρόνια της απελάσης του Γιώργου Ρούσσοσ. Η διάρθρωση του βιβλίου σε μορφή προσωπιογραφικών συνεχίζει με άλλη περίπτωση: Σπύρος Παναγιώτης Λίνας. Η μετά το 1964 περίοδος των θεατρικών του δραστηριοτήτων» (σσ. 93 εξ.), «μέρος δεύτερο» (σσ. 115 εξ.), «μέρος τρίτο» (σσ. 147 εξ.). Ένα τελευταίο κεφάλαιο ασχολείται με τον «Ερασιτεχνικό Θεατρικό Όμιλο του 'Φιλανθρωπικού Συνδέσμου Σταμπούλ'» (σσ. 181 εξ.). Και μόνο το ξεφύλλισμα του τόμου αυτού προκαλεί ρίγη συγκίνησης.